

Téereb Dañeel — Limu juróom-benn ak benn-weññ"}

Làccu Kàddug yonent yi: Ubbi nañu ñeenti yàqaat yi ci Saraxu Esekiyel Saar 8 ak seen solo ci jamono jii nu nekk

Jeff Pippenger
2024-02-04

Ñaari ñent ñaaw yi ci Ezekiel saraxu juróom-ñaar, dañuy tegtal ñeenti xeetu Israyil bu bees; te tambali Israyil bu bees, dafa amoon misaal ci tambali Israyil gu mag ga. Ñaari jaar-jaari tambali yooyu, ñoom ñépp seede nañu ne mujju Israyil bu bees dina agsi ci yoonu Dibéer buy ñëw léegi. Ñaari tambaliy Israyil yi, moom gu mag gu dëgg-dëgg ak moom gu bees gu ruu, jaar-jaaru tambali nguugurug bëj-gànnar gu Israyil, ba muy tasoo ak Yuda, moo leen di seedeel.

Bi Israayil bu yàgg a jóggée samp nañu nagg wu wurus wi, dañu génng woon ca Misra ngir am amalug waxu waxu yonent bi doon wone ne Yàlla dina leen def nguugur. Jaar-jaaru Yeroboam, buur bu njëkk bu nguugur bëj-gànnar Israayil, ëmb na sax jikko yu mel noonu. Yeroboam dawoon na ba ca Misra ngir rëcc meru Suleymaan. Yonent bi tudd Ayiya joxoon na ko digeb yonent ne dina nekk buur ci fukki giir yi ci ñaar-fukk ak ñaar giiru Israayil. Bala waxu waxu yonent boobu di am amal, Yeroboam dafa dawoon ba ca Misra ngir soreel boppam ak Suleymaan, ba keraak ba Suleymaan dee.

Ba mu amoon na ca jamono jooju, bi Yéroboam génnee Yerusalem, Yàlla jiy wax Ahija wa Silo daje ko ci yoon wi; te moo soloon mbubb mu bees; ñoom ñaar rekk a nekkoon ci tool ba. Noonu Ahija jàpp mbubb mu bees, mi mu soloon, dagg ko ci fukkii ñaari xaaj. Mu ne Yéroboam: “Jëlal sa bopp fukki xaaj; ndaxte nii la Aji Sax ji, Yàllay Israayil, waxe: Xoolal, dinaa dindi nguugur gi ci loxob Suleymaan, te jox la fukki xeet. (Waaye benn xeet dina ko des ngir sama jaam Daawuda ak ngir Yerusalem, dëkk bi ma tànn ci biir xeeti Israayil yépp.) Ndaxte dañu ma bàyyi, te jaamu Astarot, yàlla ju waa Sidon, ak Kemosh, yàllay waa Mowab, ak Milkom, yàllay waa Amon; te dootuñu dox ci samay yoon, ngir def li jub ci samay bët, ak ngir sàmm samay ndigal ak samay àtte, ni ko Daawuda, baayam, daan defe. Waaye du maa dindi nguugur gépp ci loxoom; waaye dinaa ko def kilifa fan yépp yu mu dund, ngir sama jaam Daawuda, ki ma tànn, ndaxte moo sàmm sama ndigal ak samay sàrt. Waaye dinaa dindi nguugur gi ci loxob doomam, te jox la ko, mooy fukki xeet. Te doomam dinaa ko jox benn xeet, ngir Daawuda, sama jaam, am leer ba fàww ci sama kanam ci Yerusalem, dëkk bi ma tànn ngir teg fa sama tur.”

Te maa ngi jël la, te yaay nguugur ni sa xol bëggépp, te yaay buur ci kaw Israyil. Te dina am ne, su fekke dangay déggal lépp li ma la digal, te dox ci sama yoon yi, te def li jub ci sama kanam, ngir sàmm sama ndigël ak sama santaane yi, ni Daawuda, sama jaam, defoon ko; kon dinaa nekk ak yaw, te tabaxal la kër gu sax, ni ma ko tabaxale woon Daawuda, te may la Israyil. Te ndax loolu, dinaa toroxal njabootu Daawuda, waaye du ba fàww. Moo tax Suleymaan wut a rey Yeroboam. Te Yeroboam jóg, daw dem Misra, ca Sisaak buurub Misra,

te nekk Misra ba ci deejɔ Suleymaan. Te yeneen jɛf yi Suleymaan def, ak lépp li mu def, ak xelam, ndax bindeesuɲu leen ci téereb jɛfi Suleymaan? Te àpp bi Suleymaan nguuru ca Yerusalem ci kaw Israyil gépp moo doon ñeent-fukk at. Te Suleymaan nelaw ak ay baayam, te suul ko ca dëkku Daawuda baayam; te Rexaboam doomam nguur ci bérabam. 1 Buur Ya 11:28–43.

Bi buur Suleymaan deewee, buur gi war na séddoo, te Yerobowam war na doon buur ci fukki giir yu bëj-gànnari, te doomu Suleymaan, Rexobowam, war na doon buur ca Yerusalem. Bala ñu séddoo giir yi, dafa waroon ne Yerobowam génne Misra.

Te Rehobowam demoon na Sikem, ndaxte Israyil gépp dafa ñëwone Sikem ngir def ko buur. Ba loolu amee, Yerobowam doomu Nebat, mi nekkoon ba tey Misra, bi mu ko dégge, (ndaxte dafa daw woon dëkkitu buur Suleymaan, te Yerobowam dëkk Misra;) ñu yónnee woo ko. Noonu Yerobowam ak mbooloom Israyil mépp ñëw, wax ak Rehobowam ne ko: “Sa baay dafa tax nu yëg yoonu jaam ju metti; léegi nag yombalal liggéeyu metti bu sa baay ak yokk wu diis wi mu nu teg woon, te dinanu la jaam.” Mu ne leen: “Demleen, ba ñetti fan weesu, ngeen dellusi ci man.” Noonu nit ñi dem. 1 Buur Ya 12:1–5.

Nettali Rehobowam defe yëggoon ci biir ñetti fan yi, jox na tooñ bi ci ba mu réccu xel xale yi mag ña, waaye tasug xeeti yi dafa nekkoon lu ñu waxoon ci kàddug yonent yi, ba tax na ne dina amoon ak benn yoon walla beneen. Am na solo nu seet fii ngir benn mbind mu ëllëg ne, yoonu tas googu dañoo ko tàggale woon bu leer ne mooy ñetti fan. Ñaari nguur yi delluwaat di benn nguur ci jamonoy Millerites yi, te bi xeeti bëj-gànnar ak bëj-saalum doon benn nguur ci jamonoy Millerites yi, mooy jamonoy ñëwug ñetti malaaka yi ci Peeñu Yowaana saar 14. Ñetti malaaka yooyu ci jamonoy Millerites yi dañoo leen misaale woon ak ñetti fan yi ci dogalu Rehobowam. Ñeent-fukk ak juróom-benn at yooyu, bi ñetti malaaka yi agsee, dale ci 1798 ba 1844, noonu itam dañoo doon ñetti fan yu misaal, yi Kirist waxoon ci Yowaana saar 2 ne dinañu soxla ngir Mu yékkati kër Yàlla gu ñu daaneeloon; waaye wàll woowu ci njàng mi mooy lu ñu jagleel benn mbind mu ëllëg.

Bi Rehobowam yéenee ay waxam bu ñàkk xel ga ci mujju ñetti fan yi, nguur-ngi dafa xaajoo.

Noonu bi Israyil gépp yéen ne buur bi déglu leenul, nit ñi tontu buur bi ne: “Lan la nu bokk ak Daawuda? Amunu cér ci doomu Yese bi. Seeni kër, yeen Israyil! Léegi, Daawuda, xoolal sa kër.” Noonu Israyil dem seeni kër. Waaye ñi bokkoon ci askanu Israyil te dëkk ci dëkk yaa Yuda, Roboam moom moo leen nguuru. Gannaaw loolu buur Roboam yónnee Adoraam, mi nekkoon ci wàllug galag gi; te Israyil gépp sànni ko ay xeer, ba mu dee. Moo tax buur Roboam gaaw na ñëw yéeg ci wotoom ngir daw Yerusalem. Noonu Israyil dogal na bàyyi kërg Daawuda ba tey jii. Te xew na ne, bi Israyil gépp dégge ne Yerobowam dellusi na, ñu yónnee woo ko ci mbooloo mi, teg ko buur ci kaw Israyil gépp; kenn toppul kërg Daawuda, kudul reeni Yuda doŋŋ. 1 Buur Ya 12:16–20.

Yoonu ne waxoon ne dinañ jox Jerobowam nguur, am na mat, te mat na ca jamono ji mu génne Misra. Ndax mu daan bëggul seen-géeju Yàlla bi nekkoon ci dëkkub Yerusalem, dëkk bi Yàlla tànn woon ngir teg fa turam, Jerobowam tàmbalee sos benn sanctuaire bu dëppoo-wul ak dëgg, ak saraxalekat yi, ak liggéeyu jaamu Yàlla bi ñu santaane woon ne ñoom rekk lañu ko war a matal ci Yerusalem. Liggéeyu Jerobowam ci tabax benn sistemu jaamu Yàlla bu dëppoo-wul ak dëgg ci

fukki xeeti bés gu bëj-gànnar yi, mooy benn wërante gu jub ak fippu Aaróon ak nagu wurus gi; noonu, muy joxaat beneen seede, du ngir bëgg a wax rekk ci yoonu Dibeer bu agsi lu gaaw, waaye itam ci fippu atum 1863.

Te Yeroboam wax ci biiram ne: Léegi nguur gi dina dellu ci kër Daawuda. Su xeet wii demée Yerusalem ngir jébbal sarax ci kër Aji Sax ji, xolum xeet wii dina dellu ci seen boroom, maanaam ci Rexoboam buur bu Yuda; dinañu ma rey te dellu ci Rexoboam buur bu Yuda. Noonu buur bi gisal ndigtal, def ñaari nag yu wurus, ne leen: Dafa metti ci yeen ngeen yéeg Yerusalem; xoolleen seeni yàlla, Ésarayil, yi leen génnéewoon réewum Misra. Mu teg kenn ci Betel, te beneen bi mu def ko ci Dan. Loolu daldi nekk bàkkaar, ndax nit ñi dem nañu jaamu kanam kenn ba ca Dan. Mu tabax itam kër yu bérab yu kawé yi, te fal sarxalkat yu bokk ci gën a suufe ci nit ña, yu nekkul woon ci doom Lewi yi. Te Yeroboam tëral na benn màggal ci weeru juróom-ñett ba, ca fukki fan ak juróom-ñaaru weer wa, mel ni màggal mi nekk ci Yuda, te mu jébbal ci saraxal ba. Noonu la defee ci Betel, di saraxal ci nag yi mu defoon; te mu samp ci Betel sarxalkati bérab yu kawé yi mu defoon. Noonu mu jébbal ci saraxal bi mu defoon ci Betel ca fukki fan ak juróom-ñaaru weeru juróom-ñett ba, maanaam ci weer wi mu xalaatewoon ci xolam; te mu tëral màggalal njabootu Ésarayil yi; te mu yéeg ca saraxal ba, taal cuuraay. 1 Buur ya 12:26–33.

Bëggub Yarobowam joxe beneen rëddoo bu dëgg ngir tëj ci kow béggee Aaróon, béggee geenu Protestaan bi ci atum 1863, ak béggee geenu Républikeen bi ci yoonu Dimaas bi di ñëw léegi; te ci def loolu, mu yaatal seede gi yonent yi wax. Ci béggee xaritu wurus Aaróon, Boroom bi soppi na yoon wi Mu dogaloon ngir tànn njabootu saraxalekat yi.

Bala ngir mboolem bi, doom ji njëkk ci xeet wu nekk waroon na bokk ci saraxalekat yi. Waaye ci ngànnay buurug wurus bi ci jamonoy Aaróon, xetu Lewi rekk a taxaw ak Musaa. Moo tax Yàlla soppiwul yoon wi Mu teg woon ngir jox nit ñi ci saraxalekat yi, te dale ko ca jamono jooju sax, njabootu Lewi rekk a doon saraxalekat yi.

Ba Muuse gis ne nit ñi nekk nañu ci rafetul; (ndax Aaróona defoon na leen ñu rafetul ngir seen gacce ci kanam seeni noon;) noonu Muuse taxaw ci buntu dal bi, ne: Kan moo bokk ak Boroom bi? na ñëw ci man. Kon bépp doom Lewi dajaloo ca moom. Muuse ne leen: Nii la Aji Sax ji Yàlla Israyil waxe: Na ku nekk takk sa saamar ci sa wet, te ngeen dugg ak gén, buntu ba buntu, ci biir dal bi, te rey ku nekk sa mbokk, ak ku nekk sa xarit, ak ku nekk sa dëkkandoo. Doomi Lewi daldi def ni ko Muuse waxe; te ca bés booba, lu tollu ci ñetti junni góor a daanu ci nit ña. Esóodu 32:25–28.

Yerobowam dafa mel liggéey gi Yàlla mataloon ci ngëmbu Aaron, ba Yàlla saxalee woon benn sarxalkat bu bees jógé ci giiru Lewi; ndaxte Yerobowam “defoon na sarxalkat yu jógé ci gën a suufe ci nit ñi, te bokkuñuwoon ci doom-i Lewi.” Ngëmbu gi amoon ca njalbéenu nguurug fukki giir yu bëj-gànnar yi, méngoo na ak ngëmbu Aaron ak ña dof yi di fecc. Ngëmbu gi amoon na gannaaw ba ñu génné Misra, ngir matale ab yonent bu digoon ne dees na saxal ab nguur. Ci ñaari mbir yi, dees na saxaloon benn sarxalkat bu bees, te loolu mooy soppi ndigalu njëkk bi ñuy tànn sarxalkat.

Ndongo lu wurus Aaróon bi dafa dellu, waaye Yerobóam yokk na ko ñaari yoon, ndax moom def na ñaari nag yu ndaw yu wurus te samp leen ci ñaari dëkk. Dëkku Dan dafay tegtal yoonu nguur, ndaxte Dan tekki na “ätte”, te dëkku Bethel dafay tegtal yoonu kër Yàlla, ndaxte Bethel tekki na “këru Yàlla”. Nag yu ndaw yu wurus ya amoon nañu benn tegtal ak nag wu ndaw wu Aaróon, waaye ak seede su gën a yokku ci booloo kër Yàlla ak nguur, ni ko ñaari dëkk ya tegtale. Nag wu ndaw mooyoon sarax su gën a kawé ci yoonu bokkaale, ba tax mu tegtal sarax su fen buy wuutu Kirist. Wurug mooy misaalub Babilon, te nag wu ndaw wa nekkoon na nataalub rab. Naka la Aaróon sampoon bés bu dëggul ngir jaamu, noonu itam Yerobóam samp na benn bés sub màggal, te mu wóor ne bés boobu bokkul ak waxtuw jaamu ju dëgg ji ca Yerusalem.

Lépp yépp yu jéf yi nekk ci yoonu Dimas bu bëgg a ñëw ga am nañu ndenc ci seede Jeroboam ci ndàndu moytoo; sarax bu fen bi (nag wi), Almasi bu fen bi (buntu sarax ba), nataalu rab wi (boole Mbooloo ak Réew), bésu jaamu bu fen bi (Dimas), ak sarxalkat gu nekk lu jëfandikoo ngir wuutu dëgg.

Tambali Israayil gu yàgg ba tey, tambali fukki giir yu bëj-gànnar yi ci melokaanam, ak tambali Aadañtisam, ñépp a am benn bók yu yonent ci seen biir; te boole seen bók yooyu, ñuy fësale bók yu yonent yi ñu jëm ci yoonu Dibéer bu agsi lu gaaw. Israayil gu yàgg ba tey génna na woon ci jaamug Misra; Yerobóam itam génna na woon ci Misra, fa mu dawone ngir rëcc fitna Solomóon; te Aadañtisam bu Millerite itam dafa génna woon rekk ci jaamug papasi bi.

Saarug Léwi tax nañ ko ci saayu weddi ga Aarón, diiney saraxalekat gu fen gi bu nekk ci ñi gëna suufe ñépp sampu na ko ci seede Jeroboam, te ba Boroom bi duggee ci kóllère ak Adventismu Millerite, ni Piyeer waxe, Millerite yi dañoo doon “xeetu tànn, saraxalekatu buur, xeet bu sell, askan wu ñu jagleel ngir seen bopp; ngir ngeen yégle cant yu kawé yi ci ki leen woo génne leen ci lëndëm, dugal leen ci leeram gu yéeme.” Leer gi ñu woo woon Millerite yi ci mooy leeru jewel yi Miller, yiñu tegtaloona ci ñaari xàjjaab yi Habakkuk, te yi wone woon seeni misaal ci nettali weddi ga Aarón jaarale ko ci ñaari xàjjaab yi fukk yoon yi. Lëndëm gi ñu leen woo génne ci mooy Jamonoy Lëndëm yi ci nguurug paapal gi, yiñu woon misaal ci lëndëmu jaamug Misra.

Bi Kirist Yeesu yëkkatee kër Yàlla ga ñu doon doxandikoo ba baaxe ko, ci ay ñi bók ci yéfar ak ci yeneen yu papalisam, def na ko ci ñeent-fukk ak juróom-benn at, muy diggante 1798 ak 1844. Bi mu tabaxee kër Yàlla gi, ba noppi, moom ni Yonnenta Kóllère gi, dikk na ci saa si ci këram ga ca 22 Oktoobar 1844; ndaxte tabax naat na kër Yàlla ga ñu doon doxandikoo te yàq ko, te itam sellal na saraxalekat yi ñu tegtaloona ci giiru Lewi.

Waaye kan moo mana muñal bésam dikk? te kan moo mana taxaw bu feeñee? ndaxte moom mel na ni safara buy setal wurus, te mel na itam ni saboon buy raxas mbubb yi: Dina toog ni kuy setal di sellal xalis; dina setal doomi Lewi yi, te sellal leen ni wurus ak xalis, ngir ñu man a jébbal Boroom bi sarax gu jub. Su boobaa saraxu Yuda ak Yerusalem dina neex Boroom bi, ni ca fan yu yàgg ya, ak ni ca at yu jëkk ya. Malasi 3:2–4.

Ci 22 Oktoobar 1844, Kiristoon dikk ci seen kër gu sell gi te dugg ci kóllère ak nit ñi, ñi nga xam ne saraxalekatug Lewi moo leen doon firndeel; waaye ci atum 1863, ñoom dellu nañu defaat fippu Aaróon, te saraxalekatug Millerit bi jáll na ba nekk saraxalekatug Lawodise, ni ko firndeel

saraxalekatug Yeroboam gu jóg ci gën a suufe ci nit ñi, ak dof yiy feccu yu Aaróon. Waaye seede bu fippub Yeroboam am na itam gëna yaatu seede bu fippub 1863. Bi Yeroboam ubbee ay doxalinam yu dëggul ci jamono ju bees, yónnent bu jóge Yerusaleem yebaloon nañu ko ngir yedd Yeroboam ci fippam, ni ko royukaay bi di Adventismu Millerit, bi ñu ko jiite ngir nangu Bésu Noflaay bu Fukk i Santaane yi di bésu noppalu.

Ba Adantism nangu woon na leeru malaaka bu ñetteel bi ak bérab bu sell bi, ñoom doonoon yedd bu tar ci kaw yooyu Protestan yi bañoon leer gu gën a yokku gu ubbiñuwoon ndax mbir mi ubbiñu ci jamono ji mujj jëkk, ci atum 1798. Ni Israayil gu yàgg gi fàtte woon bésu Noflaay bi bi mu nekkee ci jaamug Misra, noonu itam kër-gag yi ci mändiñ ma fàtte woon nañu bésu Noflaay bi ba atum 1798 agsi. Leer gu gën a yokku gu yégle waxtuw atte bi, gi Millerites yi indiwon, mujjee na ci teg ci kanam bérab bu sell bi ak yoonu Yàlla wi.

Leer gi agsi na ci 22 Oktobar 1844, te dafa doon yéene na yedd ci jamono yu dul dëgg ñeel ñi ñu woo woon ngir ñu génne bépp ci jàngale yu dul dëgg yu Katolisism bi. Jaamu jant bi mooy màndarga sañ-sañu Katolisism bi ci kaw kër-yàlla yi dellu ci sa kër. Boobu yedd dees na ko tektal ci ubbiw Jeroboam ci ay false yoonam yu jaamu.

Te Yerobowam sampu naal benn bésu màggal ci weer wu juróom-ñett, ci bés bu fukki ak juróom-ñaar bu weer wa, nirook màggal ga nekk ci Yuda, te mu jébbal sarax ci kaw saraxal ba. Noonu la defee ci Betel, di rendi ngir nag yi mu sàkk; te mu teg ci Betel saraxalekat yu bérab yu kawé yi mu defoon. Noonu mu jébbal sarax ci kaw saraxal ba mu defoon ci Betel ci bés bu fukki ak juróom-ñaar bu weer wu juróom-ñett, maanaam ci weer wi mu xeeb ak xelam bopp; te mu sàmpu ab màggal ngir doom Israayil yi: te mu jébbal sarax ci kaw saraxal ba, te taal xeeñu cuuraay. Te gis, am na nit ku bawoo ci Yàlla gu jóge Yuda, ci kàddug Boroom bi, ba Betel; te Yerobowam taxawoon ci wetu saraxal ba ngir taal xeeñu cuuraay. Noonu mu wax ci kaw saraxal ba, ci kàddug Boroom bi, ne: Éy saraxal, saraxal, nii la Boroom bi waxe; gis, dinañu juddual kër Daawuda ab xale, ci turam Yosiya; te ci sa kaw lay rendil saraxalekat yu bérab yu kawé yi, ñiy taal xeeñu cuuraay ci sa kaw, te dinañu laal ci sa kaw yaxu nit ñi. Te mu joxe ca bés booba benn mande, ne: Lii mooy mande mi Boroom bi wax; gis, saraxal ba dina xar, te dóomu ndóx mi nekk ci kawam dina tuuru. Te xew na ne, bi buur Yerobowam dégge waxug nit ku bawoo ci Yàlla ga, mi waxoon ci kaw saraxal ba ci Betel, mu yóbbu loxoom jóge saraxal ba, naan: Jàppleen ko.

Te loxo ga, mu yi yónni ci moom, wow na, ba mu mënatul woon koo delloo ci moom. Saraxalukaay bi itam daanu na, te ndóxital yi tuuru nañu génne ci saraxalukaay bi, ni ko firnde gi nit ku Yàlla ji joxe woon ci kàddug Boroom bi waxe. Noonu buur bi tontu ne nit ku Yàlla ji: Ñaanaal léegi kanamu sa Yàlla, te nga ñaanaal ma, ngir sama loxo dellusi maat. Nit ku Yàlla ji nag ñaan Boroom bi, ba loxob buur bi dellusi ko, te mu mel ni mu meloon bu njëkk. Buur bi ne nit ku Yàlla ji: Àndal ak man dem kër ga, nga noflaayu, te dinaa la may pey. Waaye nit ku Yàlla ji ne buur bi: Su ma mayee genn-wállug sa kër, duma dugg ak yaw, te duma lekk mburu mbaa naan ndox ci bérab bii. Ndaxte noonu la ma Boroom bi santoon ci kàddoom, ne: “Bul lekk mburu, bul naan ndox, te bul dellu jaarale ci yoon wi nga jaaroon ngir ñëw.” Noonu mu dem yeneen yoon, te delluwul jaarale ci yoon wi mu jaaroon ngir dikk Betel. 1 Buur Ya 12:32–13:10.

Bokk ci ñaawteefu xuru yu wurus yi ci seede Aarón ak Yeroboam, amna itam ci seedeem ubbig bu dëgggu-dëgggu bu tsarin jaamu ju fen ji Yeroboam santoon. Ubbig boobu dafay tegtal xàjjaat gi nekk ci diggante jaamu gi waroon a ame Yerusalem, ak tsarin Jeroboam ju naafeeq. Dale 1798 ba 1844, Boroom bi génne na ay nitam ci lëndëmu nguurug Pàppa ba tàm balee leen ci leer gu yéeme gu kàddug yonent yi, gi ñetti malaaka yi ci Peeñu 14 di màndargaal. Mboolooy Protestaanj bi bañ nañu leer googu, te ci loolu lañu nekk doomi Katolisism bi ci atum 1844.

Yàlla giir Jeroboam mel ni misaalu sistemu jamono Katolig ci sujud, te ci nettali bi nguur gu bëj-gànnar gi ñuy wax Israyil dafay tekki sistemu Katolig bu dul dëgg bi Protestaanj yi ci taariixu Millerite tann a des ci biiram. Naka luy misaalu sistem boobu mooy sujud jëmé ci jant bi.

Janq yu takku yi te xel yi dugg ci Bérabu Sell ba gën a Sell ca 22 Oktoobar 1844, dañoo doon ndigal bu dëgër ci kaw Protestaanj yi delluwaat woon ci noonu diine Katolig, ba noppi nekk doomi Room. Ci ubbi sistemu jaamu Yaarobam bu fen, ab yonent jógi ci Yuda te yedd Yaarobam; loolu moo mel ni janq yu takku ya dugg ci Bérabu Sell ba gën a Sell te ñu gindi leen ngir xam ndigali Yàlla. Nettali yonent boobu ak yedd ga mu defal Yaarobam am na njariñ lool bu ñuy xalaat cig rebelliyon bu 1863, waaye nettali boobu war na xaar ba ker gu mujj gi ñu ko tegandoo ak tambali ga.

Ndóomu Israayil gu njëkk yi, buurug Yeroboam, ak Israayil bu tay bi yépp ànd nañu, te bokk nañu ci joxe ñetti seede yu jëm ci mujju rab wu suuf wi ci Peeñu 13, ci yoonu dibeer bi di ñëw léegi. Ñi takku woon ci Adventismu Miller ci 22 Oktoobar 1844, dañoo doon geenu Protestaanj bu dëgg bu rab wu suuf wi, te noonu lañu ko defee ci jaar-jaar bu tàm balee ca waxtu mujja ga ca 1798. 1798 mooyoon njàlbéenu juróom-benni buur yu kàdduy waxi Bibil bi, maanaam Etazini, ak taxawalug geenu Protestaanj bu dëgg bu Adventism bi ci Etazini. Ci jaar-jaaru njàlbéen googu, njàlbéen gi dafa melal jaar-jaaru mujju Etazini, ndaxte Yeesu dafa sax melal mujju benn mbir ak njàlbéenu benn mbir.

Ñetti mbooloom ñaar-ñett yi ci jamono yu yàgg ya, yu bees yi, ak Israayil bu Yerobowam, dañuy wone mujjug rab wu suuf wi; waaye am na itam beneen mujj wu war a tëral ci kanam, bala ñu tëj seede bi ci yonent bi jóge Yuda te yedd Yerobowam. Jaar-jaar bu mujj bi war a bokk fii mooy mujjug nguurug bëj-gànnaru ak bëj-saalumu Israayil, ni leen yonent Esekiyel teewal.

Waruñu fàtte ne li nuy firndeel léegi mooy ne ñàkk déggoo 1863 bi màndargoo na ak jëf ju bon jëkk ji ci Ezekiel saar 8, maanaam nataalu kiñaan. Bu nu jeexee seet njàlbéenu nguur gu bëj-gànnaw ak gu bëj-saalum, ni ko Ezekiel tegtalee, dinga gis yeneen firnde yu doo waar ngir taxawale ne ñàkk déggoo 1863 bi wonees na ko ci ñàkk déggóogu Aaróon ak Jeroboam, te muuy fàttaliku tambaliwaayu jëkk ci ñeenti maas yu Adventism bu Laodicea.

Dina kontine wutale bii ci sunu bind bu ci topp.

Kàddu Aji Boroom bi dikkati ci man ne: “Te itam, yaw doomu nit ki, jëlal benn bant, bind ci moom ne: ‘Ngir Yuda ak ngir ñi bokk ak moom ci waa Israyil’; gannaaw loolu jëlal beneen bant, bind ci moom ne: ‘Ngir Yuusufa, bantub Efrayim, ak ngir képp kërug Israyil ñi bokk ak moom.’ Te boole leen kenn ci kenn ngir ñu nekk benn bant; te dinañu doon benn ci sa loxo. Bu

fekee ne doomi sa xeet di wax ak yaw ne: ‘Ndax doo nu won li yii di tekki?’ nanga leen wax ne: ‘Ni la Boroom bi di wax: Seetal, dinaa jël bantub Yuusufa, bi nekk ci loxob Efrayim, ak xeeti Israyil ñi ànd ak moom, te dinaa leen boole ak moom, maanaam ak bantub Yuda, te def leen benn bant, te dinañu nekk benn ci sama loxo.’ Te bant yi nga bind ci seen kaw dinañu nekk ci sa loxo ci seen kanam. Te waxal leen ne: ‘Ni la Boroom bi di wax: Seetal, dinaa jël doomi Israyil ci biir xeeti xarnu yi, fa ñu demoon, te dinaa leen dajale fu nekk, te indi leen ci seen suuf.’”

Te dina leen benn xeet ci réew mi, ci kaw tundi Israyel; te benn buur mooy doon seen buur ñoom ñépp: duñu doonati ñaari xeet, te duñu séddatati benn yoon sax ci ñaari nguur. Duñu sobeeti seen bopp ak seeni xérëm, mbaa ak seeni lu yàq, mbaa ak benn ci seeni tooñ yépp; waaye dinaa leen musal ci bépp seen kër-guy-dëkk, fa ñu bàkkaaroon, te dinaa leen setal. Noonu ñooy doon sama askan, te man dinaa doon seen Yàlla. Te Daawuda, sama jaam, mooy doon seen buur; te ñoom ñépp dinañu am benn sàmm. Dinañu dox it ci sama àtte yi, te sàmm sama dogal yi, te def leen. Dinañu dëkk ci réew mi ma mayoon Yàqub, sama jaam, fa seen baay ya dëkkoon; te dinañu fa dëkk, ñoom ak seen doom ya, ak seeni sètandoom ba fàww; te Daawuda, sama jaam, mooy doon seen kilifa ba fàww. Te itam dinaa fas ak ñoom kóllère jàmm; dina doon kóllère guy sax ba fàww ak ñoom; te dinaa leen tax ñu taxaw, te yokk leen, te samp sama kër yu sell ci seen biir ba fàww. Sama tàntit dina itam nekk ak ñoom; waaw, man dinaa doon seen Yàlla, te ñoom dinañu doon sama askan. Te xeeti ñi dul Yawut dinañu xam ne man, Aji Sax ji, maa di sellal Israyel, bu sama kër yu sell nekkée ci seen biir ba fàww. Esekiyel 37:15–28.